

EELHINNANG

Keskkonnaamet annab keskkonnamõju hindamise (edaspidi *KMH*) eelhinnangu arendaja esitatud ja muu asjakohase teabe alusel ning lähtudes kavandatavast tegevusest, selle asukohast ning eeldatavast keskkonnamõjust (keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi *KeHJS*) § 6¹ lg 3). Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded on kehtestatud keskkonnaministri 16.08.2017 määrusega nr 31 „Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded“.

Eelhindamine teostatakse olemasolevate andmete põhjal ilma lisauuringuteta. Kavandatava tegevuse korral on eelhindamisel võetud aluseks:

- taotlus¹ ja taotlusele lisatud lisamaterjalid²,
- Eesti Looduse Infosüsteemi EELIS andmed,
- Maa-ameti kaardirakenduse kaartide andmed.

1.1. Kavandatav tegevus

1.1.1. tegevuse iseloom ja maht

Mittetulundusühing Ristna sadam³ on 16.11.2023 esitatud vee erikasutuse keskkonnaloa (edaspidi *keskkonnaloa*) taotluse nr T-KL/1020253-3 (edaspidi *taotlus*), 15.01.2024 ja 26.02.2024 esitatud lisamaterjalid taotlusele. Keskkonnaluba taotletakse süvendamiseks ja tahkete ainete paigutamiseks allpool keskmist veetaset Ristna sadamas (Tõnissoo, Keibu küla, Lääne-Harju vald, Harju maakond, kü 43101:001:2000).

Sadamaregistri kohaselt on Ristna sadam väikesadam sadamakoodiga EE RST, kus ei osutata tasulisi sadamateenuseid (Joonis 1). Sadamal on sõlmitud leping Riigi Kaitseinvesteeringute Keskusega, mis hõlmab ujuvvahendite vastuvõtmist ja turvalist teenindamist. Samuti on plaanis vastu võtta purjejahte. Kuna sadam on väike, siis suuremad alused sinna ei mahu, kuid on oluline tagada ohutu sügavus sissesõiduteel ja sadamas. Sadamat külastavate laevad orienteeruv pikkus on kuni 18 m, süvis kuni 2.2 m.

Sadama kasutuskooormus ja mürahäiring seoses Riigi Kaitseinvesteeringute Keskuse lepinguga ei suurene kuna nende laevad on külastanud sadamat ka varem, küll ootame rohkem purjekaid.

¹ Taotlus registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS (<https://kotkas.envir.ee/>): menetlus nr [M-125993](#), taotlus nr [T-KL/1020253-3](#).

² Lisamaterjalid registreeritud KOTKAS 15.01.2024 kirja nr [DM-125993-15](#) all ja 26.02.2024 kirja nr [DM-125993-21](#) all.

³ Registrikood 80366910, aadress Tõnissoo, Keibu küla, Lääne-Harju vald, Harju maakond

Joonis 1. Ristna sadam. Allikas Sadamaregister.

Taotluse kohaselt soovitakse teostada sadamabasseini ja sissesõidu hooldussüvendustöid (vt joonis 2) 6 aasta jooksul kogumahus 3000 m³. Hooldussüvendustööd on vajalikud, et tagada laevade ohutu liikumine ja seismine. Süvendustööd on suunatud sadamasse kandunud setete eemaldamisele ja allavajunud sissesõidutee servade puhastamisele. Soovitakse saavutada 2,6 m sügavus. Reaalselt süvendatakse 20 cm kuni 1 m pinnast. Enim on töid sadamabasseinis. Süvendustöö mahud on arvestatud sadamas teostatud moodistuste⁴ alusel. Täpsem süvendus plaan selgub Ristna sadama III etapi projekteerimise käigus.

Prognoositav sadama hooldustööde intervall on 5-10 a. Seega, teostatakse keskkonnanaloo kehtivuse perioodil süvendustöid 1-2 korda. Kuna töid plaanitakse projektipõhiselt kaasates Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse (EAS), Keskkonnainvesteeringute Keskus SA (KIK) või Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Ameti (PRIA) toetusi, ei ole võimalik ennustada, kas üldse ja mis aastal töid teostatakse. Küll on vajalik taotluse esitamisel kehtiv keskkonnanaluba.

Joonis 2. Ristna sadama sügavusmoodistused (vasakul) ja süvendusala (paremal).

Süvenduspinnasest moodustab liiv kuni 70%, muda kuni 20%, kivid kuni 10%. Tööde tegemiseks kasutatakse roomikekskavaatorit, autokraanat, ujuvsüvendajat, pinnase pumpa. Töid tehakse nii rannalt kui ka ujuvplatvormilt.

⁴ Moodistused on leitavad taotluse lisamaterjalide all, registreeritud KOTKAS 15.01.2024 kirja nr [DM-125993-16](#) all.

Süvendusala koordinaadid on:

X: 6570293, Y: 485519
 X: 6570265, Y: 485464
 X: 6570335, Y: 485452
 X: 6570416, Y: 485412
 X: 6570340, Y: 485463
 X: 6570346, Y: 485482
 X: 6570293, Y: 485519

Süvenduspinnas soovitakse paigutada osaliselt sadama kinnistule (kuni 100 m³) ja Ristna vanasse kruusakarjääri (maaüksus Vihterpalu metskond 3, 56201:001:0838, auto transport ca 500 m) mahus kuni 2900 m³. Olemas on vastav kooskõlastus⁵.

Lisaks soovitakse taotluse kohaselt ellu viia tahkete ainete paigutamist maakividest lainemurdja tugevdamisel, olemasoleva kai ja slipi renoveerimisel. Vette paigutatakse maakive mahus kuni 50 m³, ja raudbetooni mahus kuni 90 m³, st kokku mahus 140 m³. Tahkete ainete paigutamise ala koordinaadid on:

X: 6570275, Y: 485484
 X: 6570281, Y: 485481
 X: 6570274, Y: 485458
 X: 6570306, Y: 485441
 X: 6570332, Y: 485453
 X: 6570338, Y: 485442
 X: 6570310, Y: 485425
 X: 6570268, Y: 485440

Tööde kestvus on kuni kuus kuud. Töid ei teostata kalade peamisel kudeajal 15 aprill-25 juuni.

1.1.2. tegevuse seos asjakohaste strateegiliste planeerimisdokumentidega ning lähipiirkonna praeguste ja planeeritavate tegevustega

Kavandatav tegevus on seotud riigi strateegiliste dokumentidega. Eesti üleriigilise planeeringu „Eesti 2030+“⁶ kohaselt, on tõhus ja kestlik merealade kasutamine riigile oluline. Kogu Eesti rannikul tuleb välja arendada riigi seisukohalt optimaalne väikesadamate kett. Väikesadamate arendamisel on otstarbeks ühildada erinevad kasutusotstarbed (kalandus, turism, rekreatsioon jne). Väikesadamate haakuvus tagamaal pakutavate teenustega tekitab sünergia, mis parandab turismi arenguvõimalusi. Väga tähtis on tagada hea ligipääs väikesadamatele – nii merel kui ka siseveekogudes.

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi 2014 aasta välja töötatud väikesadamate võrgustiku kontseptsiooni kohaselt on prioriteediks sadamate arendamine, kus minimaalne sügavus on 2,5 meetrit ning mis võimaldab vastu võtta purjejahte. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium on loonud meremajanduse valge raamatu aastateks 2022-2035, mis annab ülevaate merendusvaldkonnaga seonduvatest probleemidest ja võimalikest lahendustest. Meremajanduse valges raamatus välja toodud üheks prioriteediks on

⁵ Taotluse lisamaterjalide registreeritud KOTKAS 15.01.2024 kirja nr [DM-125993-16](#) all.

⁶ Kehtestatud Vabariigi Valitsuse 30.08.2012 korraldusega nr 368. Kättesaadav: <https://planeerimine.ee/ruumiline-planeerimine/yrp/> (18.01.2024).

merekultuuripärandi ja - traditsioonide säilitamine, mis on tugevalt seotud väikesadamate võrgustiku ja sadamate arenguga.

Eesti mereala planeeringu⁷ kohaselt on Eesti rannikumeri enamasti madal ja ohtuderohke. Ranniku sobivaimad sadamakohad on juba kasutusel, looduslikult ebasoodne sadamakoht tähendab suuri kulusid. Sellest tulenevalt on mõistlik investeerida olemasolevatesse sadamatesse, seega on Ristna sadama hooldamine kooskõlas Eesti mereala planeeringu eesmärkidega.

Alal kehtib Padise valla üldplaneering, koostamisel on Lääne-Harju valla üldplaneering. Padise valla üldplaneeringu⁸ kohaselt on vallas kaks sadamat, üks neist on Ristna sadam. Padise valla üldplaneering peab oluliseks sadamate arengut. Seega on kavandatud tööd kooskõlas kehtiva üldplaneeringuga.

Lääne-Harju valla üldplaneeringu eelnõu⁹ kohaselt nähakse ette Ristna sadamat kui väikesadamat. Samuti peetakse oluliseks, et väikesadamatesse tuleb integreerida võimalikult lai tegevuste baas (nt merepääste, mereturism, sadamate kasutamine kalasadamatena ka harrastuskaluritele, sukeldujatele, purjelauduritele).

Alal on 2003 aastal algatatud detailplaneering Ristna sadama ehitusõiguse määramiseks ja puhkekeskuse väljaehitamiseks. Planeering on Maa-ameti planeeringu kaardikihi andmetel menetluses.

Käesolevalt kavandatakse sadamas hooldussüvendust ja olemasolevate rajatiste rekonstrueerimist (olemasolevate rajatiste info vt ptk 1.2.1). Ei kavandata sadama olulist laiendamist ega uute rajatiste rajamist. Toimub olemasolevate rajatiste hooldus. Hooldussüvendus, pinnase planeerimine ega rekonstrueerimistööd ei ole tegevused, mis vajaks eraldi detailplaneeringut (ehitusseadustik § 12 lg 2, planeeringuseaduse § 125, looduskaitseaduse (edaspidi *LKS*) § 38 lg 5 p 2).

Süvenduspinnase püsivalt paigaldamist maapinnale mäena või vallina käsitletakse insenerehitisena (JääTS § 35² lg 2²). Rajatise rajamine on LKS § 38 lg 3 kohaselt ehituskeeluvööndis keelatud. Riigimetsa Majandamise Keskuse (edaspidi *RMK*) kooskõlastuse kohaselt tuleb pinnas ladestuskohas planeerida esimesel võimalusel, kuid hiljemalt kahe kuu jooksul. Seega ei kavandata konkreetseid rajatise ehitusseadustiku mõttes. Selguse mõttes seatakse vastav nõu keskkonnaloale (vt p 1.3.8).

Taotluses nimetatud tegevuses ei ole vastuolus kehtivate planeeringute ega õigusaktidega.

⁷ Kehtestatud Vabariigi Valitsuse 12.05.2022 korraldusega nr 146. Kättesaadav: <https://www.fin.ee/riik-jaomavalitsused-planeeringud/ruumiline-planeerimine/mereala-planeering> (18.01.2024)

⁸ Padise valla üldplaneering kehtestatud Padise Vallavolikogu 25.04.2002 määrusega nr 35. Kättesaadav: <https://laaneharju.ee/padise-valla-uldplaneering> (18.01.2024).

⁹ Lääne-Harju valla üldplaneeringu eelnõu. Kättesaadav: <https://atp.amphora.ee/laaneharjuv/index.aspx?itm=526953&o=931&u=-1&o2=96247&hdr=hp&tbs=all> (18.01.2024).

1.1.3. ressursside, sealhulgas loodusvarade, nagu maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, näiteks loomastik ja taimestik, kasutamine

Vee erikasutustööde käigus ei kasutata ressursina maad, mulda, pinnast, maavara, vett ega loomastikku ja taimestikku. Vee erikasutustööde alal meres ei esine loodusvarasid kasutataval kujul (kasutatud Maa-ameti geoportaali andmeid).

1.1.4. tegevuse energiakasutus

Energiakulud on seotud hooldussüvendamisel ja süvenduspinnase transpordiks kasutatava tehnikaga, pinnase planeerimisega ja sadamarajatiste remondiga. Energiakasutust viiakse miinimumini kasutades töödeks sobivaimat tehnikat.

1.1.5. tegevusega kaasnevad tegurid, nagu heide vette, pinnasesse ja õhku ning müra, vibratsioon, valgus, soojus, kiirgus ja lõhn

Heited vette

Ristna sadam on väikelaevasadam, tegemist ei ole kaubasadamaga. Taotluse kohaselt on tegemist puhta pinnasega. Tööstus puudub, reostusi ei ole toimunud, reovett ja sadevett ei suunata alale. Keskkonnaametile teadaolevalt ei ole olnud kaebusi õnnetusjuhtumite kohta sadamas, mis võiksid olla tekitanud reostust sadamaala setetes. Seega süvendamisega ei kaasne eelduste kohaselt olulisel määral saasteainete heideid vette. Täpsemad pinnase analüüsid ei ole vajalikud HELCOM Süvendamise ja kaadamise juhendi¹⁰ p 6.3. b ja c kohaselt: pinnas koosneb peaaegu eranditult liivast, kruusast või kivist; märgatavate varasemate ja praeguste saasteallikate puudumine ja kui süvendamine ei ületa 10 000 tonni aastas.

Süvendamisel tekib mõningane heljum ja vette satub mõningal määral toitaineid. Olemasoleva teabe kohaselt satub süvendamisel vette hinnanguliselt 4 -10 % süvendatava pinnase kogumahust. Heljumipilve levik sõltub paljudest teguritest, millest tähtsamad on hoovuse liikumiskiirus, tuule kiirus ja vette sattuvate pinnaseosakeste füüsilised omadused – kiiremini settuvad raskemad osakesed, settimine on kiirem tuulevaikse ilmaga¹¹. Pärast tööde lõppu langeb heljumi sisaldus vees kiiresti¹². Väiksemamahuliste tööde korral (ca 10 tuhat m³) on juba kahe tunni jooksul tööde piirkonnast ca 200 m raadiuses heljumi kontsentratsioon (sisaldus ca 5 mg/l) võrreldav loodusliku fooni tingimustega (sügis-talv 8 mg/l)^{13,14}. HELCOM on välja pakkunud, et heljumi leviku mõju piirkonnaks on 500 m fikseeritud raadius ümber süvendamise punkti¹⁵. On täheldatud, et kõrgemad heljumi kontsentratsioonid esinevad valdavalt suuremate tuulesündmuste korral, heljumi kontsentratsioon tõuseb märgatavalt, kui tuule kiirus on 10 m/s või rohkem¹⁶.

¹⁰ HELCOM Süvendamise ja kaadamise juhend. Kättesaadav: <https://helcom.fi/wp-content/uploads/2016/11/HELCOM-Guidelines-for-Management-of-Dredged-Material-at-Sea.pdf> (18.01.2024).

¹¹ Corson OÜ, 2012. Vanasadama uue, e (ida) kruisikarajamise keskkonnamõju hindamise aruanne. Kättesaadav: <https://www.ts.ee/wp-content/uploads/2020/01/Vanasadama-uue-kruisikarajamise-KHM-aruanne.pdf> (18.01.2024).

¹² Arvo Järvet, 2008. Emajõe-Peipsi-Velikaja veetee ettevalmistavad tööd. KMH aruanne.

¹³ OÜ EstKONSULT, 2020. Kelnase sadama vee erikasutusloa KMH, Töö nr E1401.

¹⁴ Laura Raag, 2014. Süvendustööde mõju heljumi kontsentratsiooni ruumilisele jaotusele, hinnatuna kaugseire andmetest. Tallinna Tehnikaülikool.

¹⁵ Helsinki Commission, 2018. Estimating physical disturbance on seabed. Kättesaadav: <https://helcom.fi/wp-content/uploads/2019/08/BSEP164.pdf> (18.01.2024).

¹⁶ Paldiski Lõunasadama süvendustööde aegse heljumi seire aruanne 2020 (<https://www.ts.ee/wp->

Taotluse kohaselt moodustab süvenduspinnasest liiv kuni 70%, muda kuni 20%, kivid kuni 10%. Liiv settub kiiresti, peene fraktsiooniga osakesed (muda) viibivad hõljumina veesambas kauem. Arvestades, et suures enamuses süvendatavast pinnasest moodustab liiv, siis võib eeldada, et süvendamisel tekkiv heljum settub kiiresti. Muda osakesed võivad püsida vees mõnevõrra kauem, seega võib heljunit tekkida piirkondades, kus muda on rohkem (näiteks sadamabasseinis). Taotlusele lisatud lisamaterjalides tuuakse välja, et Ristna sadamas varasemalt tehtud süvendustööde (vt ptk 1.2.1.) käigus tekkinud heljum ning sellega kaasnenud hägusus on kadunud järgmiseks hommikuks. Seega on kaasnev häiring olnud ajutine ja lühiajaline.

Taotluse kohaselt kasutatakse töödeks roomikekskavaatorit, autokraanat, ujuvsüvendajat, pinnase pumpa. Koppekskavaatorit saab rakendada peaaegu kõigi pinnaste jaoks, alates pehmest settest ja savist kuni pehme kivimini, sõltuvalt kopa tugevusest ja võimsusest¹⁷. Kopp süvendajaga, eriti aga ekskavaatoriga on hõlpsam kaevandada mitte eriti suurtes sügavustes. Koppekskavaatoriga süvendamisel tekib mõnevõrra rohkem heljunit, kuna heljunit eraldub kogu veesamba ulatuses. Pinnasepumpsüvendaja kasutamine on eelistatum, kui eemaldatava kihi paksus ei ole suur (ca 1 m)¹⁸. Pumpsüvendajate peamine omadus on see, et kobestatud materjal tõstetakse tsentrifugaalpumbaga ühendatud torusüsteemi kaudu suspensioonina *in situ* olekust ning pumbatakse vastavalt süvenduslavale, settebasseini või kaadmaiskohta. Pumpsüvendamine on kõige tõhusam peenmaterjalidega töötamisel¹⁹. Üldiselt põhjustab pumpsüvendusmeetod vähem heljunit võrreldes teiste meetoditega, heljum tekib vahetult süvenduskohas²⁰. Pumpsüvendajad on keskkonnasõbralikumad kasutamiseks just tundliku ümbrusega süvendusalal²¹. Pumpsüvendaja kasutamine võib olla komplitseeritud suure savisisalduse korral, kui kobestades savi osakesed lahustuvad vees ning kogu veesammas muutub nõo piimjaks²². Arvestades, et töid ei planeerita kaitstaval alal ning töid planeeritakse väljaspool kalade peamist kudeaega ning tööde maht on võrdlemisi väike, on tööde teostamiseks sobilikud taotluses välja toodud tehnoloogiad.

Keskkonnaluba on vajalik ka sadamalal sadevee juhtimiseks (veeseadus (edaspidi *VeeS*) § 187 p 6). Sadama akvatooriumi hooldussüvendamine ja sadevee juhtimine sadamaehitiste maalt (parklad, kaid) ei ole ruumiliselt ja tehnoloogiliselt seotud, seega ei ole asjakohane ühise keskkonnaloa andmine (keskkonnaseadustiku üldosa seadus (edaspidi *KeÜS*) § 41 lg 4). Suublasse juhitud sademevesi peab vastama sademevee saasteainesisalduse piirväärtustele ja veeloaga määratud heitkogustele. Juhime tähelepanu, et kui suublasse juhitakse sadevett on vajalik vastava loa taotlemine.

[content/uploads/2020/05/Paldiski-L%C3%B5unasadama-s%C3%BCvendust%C3%B6%C3%B6de-heljumi-seire-aruanne-2020.pdf](https://www.ts.ee/wp-content/uploads/2020/05/Paldiski-L%C3%B5unasadama-s%C3%BCvendust%C3%B6%C3%B6de-heljumi-seire-aruanne-2020.pdf) (18.01.2024).

¹⁷ Vlasblom, W. 2003. Dredging Equipment and Technology. Delft: Delft University of Technology.

¹⁸ TÜ Eesti Mereinstituut, 2006. Ihasalu liivakaevanduse KMH. Töö nr. 2006/049.

www.ts.ee/wp-content/uploads/2020/01/Ihasalu_liiva_kaevandamise_KMH_aruanne.pdf (18.01.2024).

¹⁹ Ivanova, V. 2021. „Süvendustööde organiseerimise ja läbiviimise analüüs lähtudes eesti omapärasest“ TalTech lõputöö ja EuDA. European Dredging Association. https://european-dredging.eu/About_EuDA (18.01.2024)

²⁰ Ernst&Sohn, 2004. Recommendations of the Committee for Waterfront Structures Harbours and Waterways.

²¹ Triin Rebane, 2015. Süvendustööde ja -tehnik vajadus eesti sisevetel. Tallinna Tehnikaülikool, magistratöö.

²² Pärnu sadama süvendustööde vaatlused 2015 aastal.

Müra ja heited õhku

Tegemist on väikesadamaga, kus toimub väikepaatide liiklus. Veesõidukite müratase jääb vahemikku 95 kuni 125 dB²³. Ujuvsüvendaja Watermaster IV (omab nii pumpsüvendaja kui ka kopa funktsiooni) müratase tootja andmetel on 103 dB²⁴. Kopp ekskavaatori tööprotsess on mõnevõrra lärmakam kui pumpsüvendajal – müratase koppekskavaatoril ca 109 dB²⁵. Siiski, ei kavandata lõhkamis ega vaiamistöid, millega kaasneb tugev impulssmüra. Vee erikasutustööde aegne müra on tööde aegne ja pöörduv, st esineb ainult tegevuse ajal ning tööde lõppemisel see lakkab. Pidevalt ning pikemat aega töötav tehnika mürafoon erineb ning võib ületada ka sadama tavapärast mürafooni, kuna väikesadama külastuskoormus võib olla madal.

Seega kaasneb tegevusega ajutine mürafooni muutus. Keskkonnaministri 16.12.2016 määruse nr 71 „Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid“ (edaspidi, *määruse nr 71*) lisa 1 p 4 kohaselt päevasel ajal (7.00-21.00) ehitustöödest tulenevale mürale normtasemeid kehtestatud ei ole. Piirväärtused on seatu tööstusmürale: elamu maa-aladel on näiteks tööstusmüra piirväärtus päevasel ajal on **60 dB** ja öisel ajal on 45 dB.

Sadamast 150 m raadiusesse jääb 10 kinnistut koos 6 majapidamisega. Maa-ameti kaardirakenduse kohaselt asuvad mitmed majad süvendusalast 90 kuni 100 m kaugusel. Lähima majani (90 m kaugusel olev maja) jõudev süvendustööde müra on ca **53 dB**²⁶. Seega ei kaasne töödega ülemäära kõrget müra.

Süvendaja mootorite/jõuallikate töötamisel eralduvad välisõhku lämmastikoksiidid, SO₂, CO, CO₂, summaarsed lenduvad orgaanilised ühendid, osakesed, peenosakesed, Pb, Cd, Hg, As, Cr, Cu, Ni, Zn, dioksiinid ja furaanid, besno(a)püreen, benso(b)-fluoranteen, benso(k)-fluranteen ja indeeno-(1,2,3-cd)püreen. Arvestades tegevuse iseloomu ja kestvust, siis õhukvaliteedi piirvõi sihtväärtusi ei ületata. Vee erikasutus ei põhjusta pöördumatuid muutusi õhukvaliteedi osas antud piirkonnas.

Valgus, soojus ja kiirgus

Valguse, soojuse ja kiirguse reostust vee erikasutusega ümbruskonnale ei kaasne. Lõhnareostus on lühiajaline ning ehitustööde aegne ja valdavalt seotud ehitustööde käigus kasutatavate masinate diiselmootoritega. Kõik võimalikud mõjud on ajutise ja lühiajalise iseloomuga.

Vibratsiooni, valguse, soojuse ja kiirguse reostust vee erikasutusega ümbruskonnale ei kaasne.

1.1.6. tekkivad jäätmed ning nende käitlemine

Keskkonnaametile teadaolevalt ei ole nimetatud piirkonnas ja selle läheduses toimunud olulisi reostusi. Tulenevalt eeltoodust võib järeldada, et süvendatava pinnase saastetunnused pole

²³ Hyrynen, Johannes; Maijala, Panu & Mellin, Velipekka: Noise evaluation of sound sources related to port activities. Conference paper on Euronoise conference in Edinburgh, 26.-28.10.2009 ja J. Witte: Noise from moored ships. Conference paper on Internoise 2010 in Lisbon, 13-16.06.2010

²⁴ AS Maves, 2018. „Lahepera järve ökoloogilise seisundi parandamise insenertehnilise kava keskkonnamõju hindamise aruanne,„. Töö nr: 16166. Kättesaadav: https://www.peipsivald.ee/documents/18275523/19045972/Lahepera+KMH+aruanne+tekst+01_2018.pdf/c4545200-66a1-4d50-9e9e-ef5c4044230f?version=1.0

²⁵ Tapio Lahti, 2010. Keskkonnamüra hindamine ja müra leviku tõkestamine.

²⁶ [https://noisetools.net/barriercalculator?source=\[1.5,500,103\]&receiver=\[1.5,150\]&barrier=\[1,2.8,75\]](https://noisetools.net/barriercalculator?source=[1.5,500,103]&receiver=[1.5,150]&barrier=[1,2.8,75])

olulised või puuduvad. Seega ei näe Keskkonnaamet ette settest vabaneda võivate saasteainetega seotud probleeme, kuna pinnas on looduslik.

Süvenduspinnas on kaevis, kinnisasja omanikul või kinnisasja kasutamise õigust omaval isikul on õigus tarbida ja võõrandada, kaasa arvatud kaubastada, ehitamise, maaparandushoiutööde ja maaparandussüsteemi ehitamise või põllumajandustööde käigus tekkivat ja üle jäävat kaevist (maapõueseadus § 96). Pinnast loetakse jäätmeteks, kui see on seisnud ladestuskohas kolm aastat. Samuti, kui süvenduspinnase kasutamise aeg ja koht ei ole kindel ja garanteeritud loetakse ladustatud süvenduspinnas jäätmeteks.

Taotluse kohaselt planeeritakse süvenduspinnas väikses osas sadamaala kujundamisel ning suuremas osas teisaldetakse ja planeeritakse kokkuleppe kohaselt. Pinnast ei kavandata hunnikutesse või vallidesse jätta. Seega ei ole pinnas käsitletav jäätmena. Selguse mõttes fikseeritakse pinnase paigutamise nõuded keskkonnaloas (vt ptk 1.3.8.).

Süvenduspinnase paigutamisel maismaale tuleb pinnasest eemaldada prügi. Jäätmed tuleb käidelda jäätmeseaduses sätestatud korras.

1.1.7. tegevusega kaasnevate avariilukordade esinemise võimalikkus, sealhulgas heite suurus

Vee erikasutustööde käigus on teoreetilisteks võimalusteks kasutatava tehnikaga toimuv avarii. Eeldus heast koostööst ja ladusast info liikumisest töödel osalevate inimeste vahel ning töökorras tehnika kasutamisest aitab vähendada kõikvõimalikke avariisid ja nendest tulenevat kahjulikku mõju. **Kasutatav tehnika peab olema töökorras ja ei tohi põhjustada täiendavat pinnase- ega veereostust.** Tööde käigus tuleb järgida head ehitustava ning jälgida töötavate mehhanismide tehnilist korrasolekut. Tehnika korrasolekut tuleb jälgida igapäevaselt. Töökorras tehnika kasutamisel ei ole tõenäoline õlireostuse tekkimine ja seeläbi ümbritseva keskkonna kahjustamine.

1.1.8. tegevuse seisukoht asjakohaste suurõnnetuste või katastroofide ohust, sealhulgas kliimamuutustest põhjustatud suurõnnetuste või katastroofide ohust teaduslike andmete alusel

Tegevusega ei kaasne eeldatavalt suurõnnetuste või katastroofide tekke ohtu.

1.2. Kavandatava tegevuse asukoht ja mõjutatav keskkond

1.2.1. olemasolevad ja planeeritavad maakasutused ning seal toimuvad või planeeritavad tegevused

Ristna sadama ajalugu ja tänapäev

Rista sadam on ajalooline sadam, mis paikneb aadressil Harju maakond, Lääne-Harju vald, Keibu küla, Tõnissoo, 76019 (kü 43101:001:2000). Sadamasse on rajatud kai juba 1963 aastal, enne 1963. aastat on sinna ehitatud lainemurdja/muul (ehitusregistrikood 220697075 ja 220701547). 2014 aasta andmetel on sadamas sadamasse sissesõiduks 100 m pikkune kanal,

mille laius on 12 m ja vee sügavus 2 m. Kanal vajab regulaarset kordussüvendamist²⁷. Maismaal on sadamasse pääsemiseks mustkattega tee.

Ristna sadama on kantud Sadamaregistrisse koodiga EE RST. Tegemist on väikesadamaga, kus ei osutata tasulisi sadamateenuseid ning navigatsiooniperioodiks on 1. aprill - 30. oktoober. Vastavalt sadamaseadusele on väikesadam sadam, mis pakub sadamateenuseid alla 24-meetristele väikelaevadele ja muudele veesõidukitele. Väikesadam ei tähista sadama territooriumi suurust, vaid tähistab laevade suurust, mida väikesadam teenindab. Sadamaregistri andmetel on sadamas silduvate aluste maksimaalsed mõõdud vastavalt pikkusega 15 m, laiusega 6 m ja süvisega 1,7 m. Sadama kinnistu on 11562 m² suur ning on 100% tootmismaa, millest 10309 m² moodustab õuema ja 1253 m² muu maa.

Sadamaregistri andmetel on sadamas 6 statsionaarset kaid:

Nimetus	Liik	Sügavus kai ääres (m) EH2000	Pikkus(m)
Kai nr 1	Statsionaarne kai	0.9	55.0
Kai nr 2	Statsionaarne kai	1.7	28.0
Kai nr 3	Statsionaarne kai	2.1	11.0
Kai nr 4	Statsionaarne kai	1.7	10.0
Kai nr 5	Statsionaarne kai	1.9	50.0
Kai nr 6	Statsionaarne kai	1.15	48.0

Sadama ja sadamarajatiste hooldus

Sadamad ja sadmarajatised vajavad regulaarseid hooldustöid. Sadama pidaja peab tagama navigatsiooniteabes avaldatud sügavused akvatooriumil ja sissesõiduteel (sadamaseadus § 4 lg 2). Kuigi Ristna sadam on Sadamaregistri järgi väikesadam, mis ei osuta tasulisi teenuseid ja seega ei ole kohustatud tagama navigatsiooniteabes avaldatud sügavusi (sadamaseadus § 1 lg 2 2) on ohutu sügavuse tagamine oluline ohutu navigatsiooni tagamiseks.

Sadamas on varasemalt tehtud süvendustöid ja rajatiste rekonstrueerimistöid. Ajaloolist kaid on rekonstrueeritud perioodil 1974-83. 2007-2013 aastal alustati uuesti kai renoveerimist²⁸. Keskkonnaamet on Mittetulundusühingule Ristna sadam andnud varasemalt kaks vee erikasutuse keskkonnaluba.

Vee erikasutuse keskkonnaluba nr L.VV/325019 (kehtivusega 2014-2019) anti sadamabasseini puhastamiseks setetest ja laevaliiklusele ohtlike kivide eemaldamiseks (maht ca 70 m³), tahkete ainete paigutamiseks mahus kuni 20 m³ slipitee remondil (paigutatakse vette betoonblokid) ning kai tagala kindlustamiseks mahus kuni 270 m³ (paigutatakse vette kive). Veekasutuse aastaaruannete kohaselt teostati tööd lubatud mahus 2014 aastal ja 2015 aastal. Veekasutuse aastaaruannete kohaselt oli süvendatavaks pinnaseks liiv ja kruus ning mõned kivid.

²⁷Kalasadamate investeeringuvajaduste kaardistamise, 2014. Kättesaadav: <https://lrs.ee/wp-content/uploads/2020/06/KALASADAMATE-UURING-2014.pdf> (29.01.2024)

²⁸Kalasadamate investeeringuvajaduste kaardistamise, 2014. Kättesaadav: <https://lrs.ee/wp-content/uploads/2020/06/KALASADAMATE-UURING-2014.pdf> (29.01.2024)

Vee erikasutuse keskkonnaluba nr L.VV/327063 (kehtivusega 2016-2021) anti tahkete ainete paigutamiseks: (maakivid) mahus 2400 m³ kaitsemuuli ehitamisel ja (betoon) mahus 500 m³ olemasoleva kai remondil ja paadikali ehitusel. Vee erikasutuse keskkonnaluba nr L.VV/327063 raames anti luba ka süvendamiseks: süvendada laevateed ja sadamabasseini mahus 4000 m³. Veekasutuse aastaaruannete kohaselt teostati tööd 2018 aastal: süvendustööd mahus ca 4000 m³ ning vette paigutati betooni 150 m³, paadikali tagasitäide 500 m³ ja kaitsemuulirahnud 110 m³. Aruande kohaselt koosnes süvenduspinnas liivast ja kruusast ning aluspõhja kivimist ning töödega kaasnev heljum hajus umbes viie tunni jooksul. 2020 aastal tehti töid väikses mahus seoses uue kai ehitusega (süvendamine mahus 111 m³ ja tahkete ainete paigutamine mahus 20 m³). Seega on tehtud töid sadamas kooskõlas antud vee erikasutuse keskkonnalubadega.

Praegused kavandatavad süvendustööd on suunatud sadamasse kandunud setete eemaldamisele ja allavajunud sissesõidutee servade puhastamisele. Sadama ja sissesõidutee sügavuseks on kavandatud -2,6 m. Võrdluseks, Sadamaregistri kohaselt on ka Ristna sadamast ida suunas jäävas Alliklepa väikesadamas määratud sügavuseks -2.6 m. Ristna sadamast läände jäävas Nõva sadamas on sügavus kuni -2,3 m. Läände jääv Dirhami sadam ei ole väikesadam, seal on sügavus juba -3,5 m. Seega on kavandatav sügavus võrreldav piirkonna teiste väikesadamatega ja on kooskõlas Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi 2014 aasta välja töötatud väikesadamate võrgustiku kontseptsiooniga. Ei kavandata süvasadamat.

Sadamad on taristu osa, mida tuleb korras hoida, hooldada ja vastavalt vajadustele ka edasi arendada. Arvestades vesichitiste kõrget maksumust on vajalik väikesadamate baasinfrastruktuuridesse (sh süvendus, akvatooriumi lainekaitsed, kaid jms) teha suuremahulisi investeeringuid, mis käib enamikele operaatoritele laekuvate kaitasude suurust arvestades selgelt üle jõu. Nii nagu seni, suudab enamik sadamate operaatoreid ka tulevikus teha selliseid investeeringuid üksnes välise finantstoe olemasolul²⁹. Lisaks, sadama laevateele ja akvatooriumisse kuhjub aja jooksul setteid, eriti suur on setete kuhjumine jäävabade ja tormiste talvedega.

Seega on käesolevad hooldustööd põhjendatud. Hooldustööde vajadus ja maht sõltuvad talvede iseloomust ning suuremate tööde puhul on tööde planeerimine seotud toetuste taotlemisega. Toetuse taotlemise eelduseks on keskkonnaloo olemasolu. Seega on põhjendatud keskkonnaloo taotlemine pikemaks perioodiks ning lähtuda maksimaalsetest võimalikest vajadustest.

Õiguslik alus tööde teostamiseks

Kinnistu kuulub e-kinnistusraamatu väljavõtte kohaselt Enn Tõnissoole (isikukood 36209150259) ning hoonestusõigus tähtajaga 31.12.2035 on antud Osauhingule Larsen FP (registrikood 10221587, esindusõigus Enn Tõnissoo) ja Mittetulundusühingule Ristna sadam (registrikood 80366910). Eesti mereala sisemeri on avalik veekogu ja kuulub riigile (VeeS § 23). Kinnisomand ulatub avaliku veekogu kaldajooneni ja kaldajoon on veekogu tavaline veepiir (asjaõigusseadus § 133 lg 1). Avaliku veekoguga piirneva kaldakinnisasja omanikul on õigus koormata avalikku veekogu üle kinnisasja piiri ulatuva ning veekogu põhjale toetuva

²⁹ TalTech, 2022. Sadamate konkurentsivõime tegurid ja avaliku sektori roll sadamate konkurentsivõime toetamisel.

kaldaga püsivalt ühendatud ehitisega seaduses sätestatud tingimustel ja korras (VeeS § 214 lg 2). Seega on õigus ka olemasolevaid rajatisi hooldada. **Nädal aega enne süvendustööde alustamist teavitada kirjalikult Keskkonnaametit, Lääne-Harju Vallavalitsist ja sadama piirinaabreid.**

Süvenduspinnase ladestusala kuulub RMK-le, kellega on tegevus kooskõlastatud.

Seega on olemas õiguslik alus tööde elluviimiseks.

Sadama kasutamine

Ristna sadamat on kasutatud kalasadamana. 2014 aastal kasutas sadamat näiteks kaks kalapüügilaeva ja 20 harrastuskaurit³⁰.

Sadama kinnistul asuvad sadama otstarbelised rajatised ja külalistemaja. Sadama kinnistul paikneb Maa-ameti kaardirakenduse kohaselt puurkaev. **Juhime tähelepanu, et süvenduspinnast ei ole lubatud paigutada puurkaevu hooldusalasse.**

Sadama arendamine ja kasutamine on kooskõlas kehtivate strateegiliste dokumentide ja üldplaneeringuga (vt p 1.1.2.).

Lähipiirkonna maakasutus

Sadama kinnistu piirneb Kruusi kinnistuga (kü 56201:001:0790, 100% elamumaa), Kiisu kinnistuga (kü 56201:001:1770, 100% elamumaa), Mereranna kinnistuga (kü 56201:001:0082, 100% elamumaa) ja Kalda kinnistuga (kü 56201:001:0391, 100% elamumaa). Rahvastikuregistri andmetel on Kruusi ja Kalda kinnistu omanikud oma aadressiks määranud nimetatud kinnistud, seega võib eeldada, et elamuid kasutatakse aastaringseks elamiseks. Sadamast 150 m raadiusesse jääb kokku 10 kinnistut koos 6 majapidamisega.

Lähipiirkonnas (500 m raadiuses) puuduvad Maa-ameti kaardirakenduse kohaselt supelrannad, kultuurimälestised, pärandkultuuri- ja muinsuskaitseobjektid.

1.2.2. alal esinevad loodusvarad, sealhulgas maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, nende kättesaadavus, kvaliteet ja taastumisvõime

Maa, muld, pinnas, maavara

Alal puuduvad maardlad ja arvele võetud maavarad. Taotluse kohaselt on süvenduspinnaseks enamasti liiv, vähemal määral kivid ja muda.

Vesi

Ristna sadama veeala paikneb Soome lahes (VEE3100000), mis kuulub Pakri lahe rannikuveekogumi (EE_6) koosseisu.

³⁰Kalasadamate investeeeringuvajaduste kaardistamise, 2014. Kättesaadav: <https://lrs.ee/wp-content/uploads/2020/06/KALASADAMATE-UURING-2014.pdf> (29.01.2024)

Keskkonnaministri 07.10.2022 käskkirjaga nr 1-2/22/357 kinnitatud Lääne-Eesti vesikonna veemajanduskava (edaspidi *VMK*) veekogumite koondseisundiinfo 2022 kohaselt on Pakri lahe rannikuveekogumi ökoloogiline seisund hinnatud kesiseks. Kesise seisundi põhjuseks on toitained. Rannikuveekogumi keemiline seisund on hinnatud halvaks. Halva seisundi põhjuseks on Hg ülenormatiivne sisaldus elustikus (Hg kaugkanne, sadenemine atmosfäärist). Rannikuveekogumi koondseisund on hinnatud halvaks. Lääne-Eesti vesikonna veemajanduskava 2021-2027 kohaselt on 2027. aastaks seatud veekogumi seisundi eesmärgiks hea³¹.

Elustik

Tegemist on olemasoleva sadamaalaga, kus on korduvalt tehtud hooldustöid. Seega on tegemist inimõjuga alaga, kus eelduste kohaselt ei oma olulisi elupaiku või toitumisalasid. Ühe km raadiuses puuduvad olulised elupaigad nagu liivamadalad, karid asuvad sadamast ca 200 m kaugusel lääne suunas³².

Piirkonnas leidub Soome lahele tavapäraseid kalaliike nagu tursk, tuulehaug, kammeljas, lõhilased, merisiig, meritint, ahven jne. ning ka töenduslikult mitteolulised emakala, merivarblane, meripühvel jt. Piirkonnas ei ole teada olulisi kudejõgesid, mida kasutavad kudemiseks sügisesed kudejad.

Sadamapiirkonda ületavad lindude rändeteed, alal puuduvad olulised pesitsusalad, toitumisalad või talvitusalad³³.

Rannaprotsessid

Rannaprotsessid on rannikul lainetuse ja vee liikumise tagajärjel toimuvad protsessid, mis hõlmavad setete kuhjumist, rännet ja kulutust. Rannaprotsesse mõjutavad lainetus, hoovused, tuul, jää, aga ka erinevad tehnoarajatised³⁴. Kliimamuutustega seoses (eelkõige jäävaba meri sügis-talvisel tormiperioodil, külmumata rannasetted ja sagedased kõrged meretasemed) on märkimisväärselt kiirenenud rannaprotsessid. Kiirenenud on nii kuhje, setete edasikanne kui ka kulutus – toimub loodusliku süsteemi kohanemine uute kliimatingimustega. Seetõttu on taganemas mitmed väärtuslikud liivarannad (näiteks Valgerand Pärnumaal, Tõrvanina Hiiumaal, Narva-Jõesuu Ida-Virumaal), teisalt on aga kiirenenud sadamate ummistumine liikuvate rannaliivadega (näiteks sadamad Pärnus, Lehtmas, Nasvas, Narva-Jõesuus, Toilas jm.). Seega soojematel ilma jääta tormistel talvedel on ka ranna murrutused suuremad ning rannikut kandub setteid minema³⁵.

Ristna sadama näol on tegemist pikaajaliselt ekspluateeritud sadamaga (kai rajatud 1963) ning teatavad mõjutused on sealsele rannale aja jooksul juba toimunud. Analüüsides Maa-ameti kaardirakenduses leitavaid ajaloolisi ortofotosid sadama piirkonnast, võib täheldada, et sadama kai taha on kogunenud liiva, seda juba ühe kai olemasolul (vt joonis 3). Sadamast idas on

³¹ Veemajanduskavade info on kättesaadav <https://envir.ee/veemajanduskavad-2022-2027> (18.01.2024).

³² BlueBioSites. Kättesaadav: https://gis.sea.ee/pw4b/adrienne/IL_map (18.01.2024).

³³ BlueBioSites. Kättesaadav: https://gis.sea.ee/pw4b/adrienne/IL_map (18.01.2024).

³⁴ Orviku, O. 2018. Rannad ja rannikud.

³⁵ Tõnisson, H. jt 2023. Metoodika väljatöötamine laevateede kuhjuvate rannasetete mahu ja kvaliteedi määramiseks ning kasutamiseks randade taastamisel Pärnu sadama ja seda ümbritsevate randade näite. Kättesaadav: [Pärnu sadama ja Valgeranna liivad KIK projekt Lopparuannetõnisson \(2\).pdf \(tlu.ee\)](#) (30.01.2024).

märgata mõningat kulutust, eriti näiteks aastal 2020, kui oli erakordselt soe talv³⁶. Olukorra stabiliseerimiseks on rannaala kividega kindlustatud. Seega võib täheldada sadamarajatiste mõju, kuid rannaprotsessid ei ole oluliselt muutunud teise kai rajamisel või sõltuvalt süvendustöödest.

Joonis 3: Muutused rannajoones 1998 aasta kuni 2023 aasta Maa-ameti ajalooliste ortofotode andmetel.

Lisaks on Kruusi kinnistu rannaalalt, pagurannalt ja kaldavööndist lükatud kokku kivid, väiksem paadisild koos vundamendi, pealesõidutee ja platvormiga (vt joonis 4). Sellise kivide ümberpaigutamine võib kaasa aidata veerežiimi muutustele. Kivide eemaldamine suuremal alal madalast veest võib mõjuda oluliselt lainetuse intensiivsust, lainetuse jõudmist rannale, setete liikumist ja jääriisi liikumist. Vee kiirus ja purustusjõud ning liikumine rannikule muutub ka siis, kui kivide asukohta oluliselt muuta. Kividega vöönd vees kaitseb randa laine eest ja on võimeline selle ära murdma. Vahetult rannajoonel kivide funktsioon mõnevõrra muutub. Tugevate tormide korral lööb laine otse randa kindlustama paigutatud kividele, laine põrkab vastu kivikaitset ja kiirendab liiva ärajuhtimist. Rannikueksperdi³⁷ arvamuse kohaselt on iga kivi, mis madalas meres lainet murrab oluline ranna kaitse seisukohast.

Joonis 4. Sadamast idas olev Kruusi kinnistu rannaala 2014 aastal (vasakul) ja 2023 aastal (paremal) Maa-ameti ajalooliste ortofotode andmetel.

³⁶ <https://www.ilmateenistus.ee/2020/03/erakordselt-sooja-talve-ulevaade/>

³⁷ Orviku, O. 2018. Rannad ja rannikud.

Erinevate faktorite tulemusena on nähtav erosioon Kruusi kinnist (kü 56201:001:0790) rannaalal (joonis 5).

Joonis 5. Sadamast idasse jääv rannaala (Kruusi kinnist kü 56201:001:0790), eespool kindlustatud osa ning eemal erodeerinud rannaosa. Foto Kai Ginter.

1.2.3. keskkonna vastupanuvõime, mille hindamisel lähtutakse märgalade, jõeäärsete alade, jõesuudmete, randade ja kallaste, merekeskkonna, pinnavormide, maastike, metsade, Natura 2000 võrgustiku alade, kaitstavate loodusobjektide, alade, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada, tiheasutusega alade ning kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alade vastupanuvõimest

Tööde piirkonnast 280 m kaugusel Läänes asub maismaal Keibu-Ristna hoiuala (KLO2000131), kus on Keskkonnaagentuuri Eesti looduse infosüsteemi (EELIS) andmetel mööda ranniku serva registreeritud elupaiga tüüp püsitaimestuga kivirannad (1220). Ka vana Ristna kruusakarjääri alale jääb osaliselt Keibu hoiuala.

Keibu hoiualal valitsev kaitsekord on kehtestatud LKS peatükis 5. Hoiualal on keelatud nende elupaikade ja kasvukohtade hävitamine ja kahjustamine, mille kaitseks hoiuala moodustati ning kaitstavate liikide oluline häirimine, samuti tegevus, mis seab ohtu elupaikade, kasvukohtade ja kaitstavate liikide soodsa seisundi (LKS § 32 lg 2).

Keibu-Ristna hoiuala kaitse-eesmärk on EÜ nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lisas nimetatud elupaigatüüpide – püsitaimestuga kivirandade (1220), püsitaimestuga liivarandade (1640) ja rohunditerikaste kuusikute (9050) kaitse, II lisas nimetatud liigi – soohiilaka (*Liparis loeselii*) ning III kaitsekategooria liikide – vööthuul-sõrmkäpa (*Dactylorhiza fuchsii*), kahkjaspunase sõrmkäpa (*Dactylorhiza incarnata*), tumepunase neiuvaiba (*Epipactis atrorubens*), suure käopõlle (*Listera ovata*), halli käpa (*Orchis militaris*) ja kahelehise käokeele (*Platanthera*

bifolia) elupaikade kaitse (Vabariigi Valitsuse 16.05.2005 määrus nr 144 „Hoiualade kaitse alla võtmine Harju maakonnas“).

Elupaigatüüp püsitaimestuga kivirannad hõlmab jämedast kruusast ja veeristikust rannavalle ning kiviseid moreenrandu, kuhu tormilained tavaliselt ei ulatu ning kus on kujunemas või kujunenud püsitaimestu. Seega ei ulatu elupaigatüübini ka süvendustööde käigus tekkida võiv ja mere kaudu levida võiv heljum.

Taotluse kohaselt on süvenduspinnase paigutamise koht süvenduskohast auto transpordiga 500 m. Keibu-Ristna hoiuala jääb sellest raadiusest eemale. Kui süvenduspinnas ladustatakse vana kruusakarjääri selsse ossa, mis ei jää Keibu-Ristna hoiualale, siis tegevusest mõjusid hoiualale ei tulene. Selguse mõttes fikseeritakse töökorraldus keskkonnaloas nõudena (vt ptk 1.3.8.).

1.2.4. inimese tervis ja heaolu ning elanikkond

Olulisemad inimese tervist mõjutavad keskkonnategurid on välisõhu ja vee kvaliteet ning müra ja vibratsiooni tase. Elanike tervise kaitsmiseks on nende keskkonnateguritele kehtestatud normid, millega keskkonnamõju põhjustavate tegevuste kavandamisel tuleb arvestada. Välisõhu ja vee kvaliteet halvenemist vee erikasutuse käigus ette näha ei ole (vt ptk 1.1.5).

Lähim maja asub ca 90 m kaugusel süvendusalast. Ümbruskonnas asub veel mitmeid elamisi, mida kasutatakse aastaringselt kui ka suvilana. Siiski on töödega kaasnev müra tavapärase ehitusmüra, mis on ajutine ning tööde möödudes lõpeb (vt ptk 1.1.5.). Ehitamisega kaasneb paratamatult teiste isikute õiguste riive, mis väljendub ka ehitamisega kaasnevas müras. Taolisi riiveid tuleb mõistlikus ulatuses taluda, kuid riive tekitaja peab hoolitsema selle eest, et riive oleks võimalikult väike³⁸. Sadama hooldussüvendamine võimaldab sadama jätkuvat ohutut kasutamist ning seeläbi ka Riigi Kaitseinvesteeringute Keskusel ohutu teenuse pakkumist. Süvendamine võimaldab ka turismi arengut kui ka kohalikku elu – väikelaevade ohutu liikluse tagamine.

1.3. Hinnang keskkonnamõju olulisusele

1.3.1. mõju suurus

Mõjuala ulatus sõltub konkreetsest mõju liigist. Lisaks veel:

- tööde mahust;
- läbiviimise ajast;
- läbiviimise logistilistest lahenditest;
- kasutatud tehnoloogiast ja tehnikast;
- meteoroloogilistest tingimustest.

Mõju merepõhjaelustikule

Süvendamisel hävib vahetult süvendusala põhjaelustik. Lisaks, süvendamisel paisatakse veesambasse settematerjali osakesi, mis moodustavad heljumi. Kavandatakse

³⁸ Skepast&Puhkim OÜ, 2023. Looode-Eesti rannikumere tuulepargi keskkonnamõju hindamise aruanne. Projekt nr 2013_0056. Nõutele vastavaks tunnistatud Kliimaministri 29.12.2023 otsusega nr 7-12/23/3224-23. Kättesaadav: <https://kliimaministeerium.ee/loode-eesti-rannikumere-tuulepargi-keskkonnamoju-hindamine> (22.01.2024).

hooldussüvendustöid sadamas, st tegemist on juba varasemalt mõjutatud merepõhjaga ja sealne põhjaelustik on eelduslikult regulaarsetest töödest tingitult vähene. Lisandunud heljumi mõju põhjakooslustele võib täheldada veel 2-3 aastat pärast vee erikasutustöid, seejärel tõuseb loomastiku arvukus ja biomass normaalsele tasemele³⁹. Seega, ei saa tekkivat keskkonnanäringut pidada oluliseks.

Siiski, takistamaks heljumi levikut laiale merealale (merepõhja elustiku elupaikadele, kui ka kalade kudemisalad ja lindude toitumisalad) tuleb veesiseseid töid vältida tugeva tuulega (10 m/s). Vältides töid tugevate tuultega võib mõju merepõhjaelustikule pidada lokaalseks ja pöörduvaks.

Mõju kalastikule

Kalade seisukohalt on ebasoovitavaim ajavahemik süvenduseks kudeaeg ja sellele järgnev larvide arenguaeg. Kalastikku mõjutab heljum enim, kui heljumi kontsentratsioon veesambas ületab tavalist fooninäitu 5 mg/l võrra. Sellisel juhul võivad kalade larvidel ja noorjärkudel tekkida probleemid hingamisega⁴⁰. Vältides töid kalade kudeajal ei kahjustata kudemisajal tööde piirkonda sattuvaid kalasid ega kalade noorjärke ega marja.

Süvendamisel tekkiv heljum on suhteliselt „raske“ ja seetõttu heljumi leviala areaal väiksem – praktiliselt akvatoorium ja muulide lähiümbrus. Seega on heljumi mõju pigem lokaalne ja ajutine. Hooldussüvendustöid teostatakse taotluse kohaselt väljaspool kalade rände- ning kudeaega. **Nimetatud meede kantakse keskkonnaloale ka töökorraldusliku tingimusena.**

Arvestades kasutatavat tehnoloogiat ja asjaolu, et töid teostatakse väljaspool kalade peamist kudeaega, ei kaasne tegevusega olulist negatiivset mõju kalastikule ja läbi toiduahela mõju linnustikule.

Mõju linnustikule

Süvendustööde käigus vette sattunud heljum võib mõjutada veelindude toitumistingimusi otseselt ja kaudselt. Kuna ala ei ole oluline toitumis või pesitsusala ei saa eeldada olulise mõju kaasnemist linnustikule.

Kuna süvendustööd toimuvad väikesel alal ranna ääres (suures osas olemasolevat rajatiste vahelisel alal) ning setteid ei kaadata avatud merealale, ei ole tegevusega kaasnev rändlindude häirimine tõenäoline. Rändlindudel on võimalik lennata eemale. Oluline on teostada töid tuulevaikse ilma, et vältida heljumi levikut laiemale merele, millel on oluliselt suurem mõju rändlindudele kui lühiajalisel häiringul.

Lähtudes LKS kohasest isendikaitsest⁴¹ peab süvendatud materjali ladustamisel olema veendunud, et alale ei jää pesitsevate lindude pesasid ega poegi.

³⁹ Gasum OY, Elering AS, 2016 „Balticconnector“ Keskkonnamõjude hindamise aruanne. Kättesaadav: https://elering.ee/sites/default/files/attachments/BALTICCONNECTOR_YVA_Estonia_29022016_0.pdf (18.01.2024).

⁴⁰ OÜ EstKONSULT, 2020. Kelnase sadama vee erikasutusloa KMH Töö nr E1401.

⁴¹ Looduskaitseadus § 55 lg 6, lg 6¹

Mõju vee kvaliteedile (troofsus ja ohtlikud ained)

Teadaolevalt ei ole süvenduspinnas reostunud (vt p 1.1.5). Süvendamise käigus satub vette mõningal määral ka põhjasetetesse kogunenud toitaineid, mis võivad suurendada selle rannikumere piirkonna troofsustaset ja võivad soodustada isegi eutrofeerumist. Siiski, sellises mahus põhjasetete häirimisel tekkiv toitainete lahustumine veesambasse ei põhjusta täiendavat pelaagilist primaarproduktiooni määral, mis võiks mõjutada veekogumi seisundit⁴². Suurem enamus süvenduspinnasest on liiv, mille toitainete sisaldus on väiksem kui orgaanilisel mudal. Põhjasetetesse kogunenud toitaineid vette paiskamaise mõju on enamasti lühiajaline ja eelnev olukord taastub. Üldisi veekaitse eesmärke silmas pidades (VeeS § 31 lg 1 p 6) ning hajuheite minimeerimiseks (VeeS § 119 p 6) **tuleb sadama kinnistul pinnast planeerides vältida pinnase valgumist merre või rannaalale**. Pinnase valgumine merre sadamast läänes tekitaks olukorra, kus setted võivad sattuda ringiga uuesti sadama akvatooriumisse. **Setete valgumise ohu korral tuleb setete valgumine tõkestada koheselt liivakottide, palkide, kivide vm, kuni setete tahtenemise ja planeerimiseni.**

Üldisi veekaitse eesmärke silmas pidades (VeeS § 31 lg 1 p 6) ning hajuheite minimeerimiseks (VeeS § 119 p 6) **tuleb peatada tööd, kui visuaalse seire käigus tuvastatakse reostusilmingud või oluline heljumi kandumine madalasse rannikumerre kaugemale kui 300 m tööpiirkonnast**. Tööde korraldamisel vastavalt visuaalsele seirele võimaldab tagada tööde lokaalse mõju.

Mõju rannale ja veerežiimile

Ranna kaitse eesmärk on rannal asuvate looduskosluste säilitamine, inimtegevusest lähtuva kahjuliku mõju piiramine, ranna eripära arvestava asustuse suunamine ning seal vaba liikumise ja juurdepääsu tagamine (LKS § 37 lg 1 p 1 koosmõjus LKS § 34).

Käesolevalt ei planeerita uusi rajatise vaid teostatakse olemasolevate rajatiste hooldust. Rannaprotsessid ei ole oluliselt muutunud teise kai rajamisel või sõltuvalt süvendustöödest (vt ptk 1.2.2.). **Seega ei oma tegevus olulist mõju rannaprotsessidele, kuna tegemist on pikaajaliselt ekspluateeritud sadamaga ning teatavad mõjutused on sealsele rannale aja jooksul juba toimunud**. Siiski võib sadamast idas olevale rannaalale surve suurenedas seoses kliimamuutustega ning laiemalt veealalt kivide koondamisega rannakindlustamiseks.

Üheks kõige efektiivsemaks ranna kaitse meetmeks on kannatada saanud randa liiva tagasitoomine, sh liiva pumpamise teel otse randa kui ka ladestamisel rannalähedasse merre⁴³. Ka HELCOMI soovitusel tuleks esmalt vaadata, kas on süvendamisel saadud setteid võimalik kasutada randade kulutuse takistamiseks, üleujutusohu vähendamiseks vms otstarbe. Arvestades, et erosiooniprobleemi (ja setete juurdevooluprobleemi) kõige lihtsam lahendus on setete transpordi kunstlik taastamine⁴⁴, saaks liivast süvenduspinnast kasutada ranna kindlustamiseks vastavalt HELCOM süvendamise ja kaadamise juhendi⁴⁵ p 7.2.4. Liivast

⁴² AS Maves, 2018. „110kV merekaabli paigaldamine Väikesesse väina“, töö nr 18031.

⁴³ Tõnisson, H. jt 2023. Metoodika väljatöötamine laevateedele kuhjuvate rannasetete mahu ja kvaliteedi määramiseks ning kasutamiseks randade taastamisel Pärnu sadama ja seda ümbritsevate randade näite. Kättesaadav: [Pärnu sadama ja Valgeranna liivad KIK projekt Lopparuannetõnisson \(2\).pdf \(tlu.ee\)](#) (30.01.2024).

⁴⁴ https://www.coastalwiki.org/wiki/Sand_by-pass_systems

⁴⁵ HELCOM süvendamise ja kaadamise juhend, 2020. Kättesaadav: <https://helcom.fi/wp-content/uploads/2016/11/HELCOM-Guidelines-for-Management-of-Dredged-Material-at-Sea.pdf> (18.01.2024)

pinnast võiks paigutada rannale ja pagurannale (pagurand – merepõhja rannajoonele lähedane osa, mis jääb ajuti paguvete ajal kuivaks).

Kui liiv pannakse rannale, siis aja jooksul jaotub see rannaprofiilil. Tasakaaluolekus rannaprofiili määravad lainekliima ja terajämedus. Rannaprofiil ulatub eesluidete jalamist kuni sulgemissügavuseni (sügavuseni, kus lained mõjutavad oluliselt setete liikumist). Seega liigub suur osa setteist kuivalt rannalt ära vee alla ning avalik arvamus võib tõlgendada seda erosioonina. Tegelikult on see setete ümberjaotumine rannajoonega risti olevas profiilis ning rand muutub tänu sellele erosioonile vähemtundlikumaks. Pagurannale paigutatav liiv võiks olla jämedam kui algne, vähendamaks setete erosiooni, vältima peab savise liiva kasutamist⁴⁶. **Seega liivase süvenduspinnase paigutamisel Kruusi kinnistu rannale ja pagurannale võiks randa kaitsta tugevate talviste tormide eest.**

Ettepanek süvenduspinnase paigutamiseks Kruusi kinnistu rannaalale erosiooni mõju leevendamiseks tuli avaliku istungi käigus kinnistu omanikult.

Seega lähtuvalt olemasolevast olukorrast peaks suurema koguse süvenduspinnase paigutamiseks eelistama pinnase paigutamist Kruusi kinnistu rannaalale (vt joonis 6) sealse erosiooni leevendamiseks. Pinnast võib otse rannaalale pumbata või transportida veokiga. Pinnase paigutamist teostada madala veega ajal. Sadamapoolses osas võib veokiga vedades pinnase paigutada rannale ja pagurannale kuni 10 m tänasest rannajoonest merepoole (see on ala mis erodeeritud viimase ca 20 aastaga). Kihi paksus võib olla isegi suurem kui maapoolne vall. Pumpamise meetodit kasutades on lubatud pulp pumbata ranna peale, hiljem vajadusel on võimalik materjal rannale ja pagurannale laiali planeerida.

Joonis 6. Punasega märgitud pinnase paigutamise ala sadamast idas.

⁴⁶ Tõnisson, H. jt 2023. Metoodika väljatöötamine laevateedele kuhjuvate rannasetete mahu ja kvaliteedi määramiseks ning kasutamiseks randade taastamisel Pärnu sadama ja seda ümbritsevate randade näite. Kättesaadav: [Pärnu sadama ja Valgeranna liivad KIK projekt_Lopparuannetonisson \(2\).pdf \(tlu.ee\)](#) (30.01.2024).

Kui süvenduspinnas paigutatakse rannaalale madala veega ajal, siis esimesed tugevamad lained kõrgema meretasemega hakkaks seda materjali ise kohe piki randa edasi kandma ja sortima. Seega paigutatava süvenduspinnase kihi paksus võib olla isegi suurem kui maapoolne vall. See vajub ise osaliselt kokku ja tuul puhub ilmselt osa liiva maismaale, mis suurendab selle sisemaa tormikindlust (maapind tõuseb aegamööda kõrgemaks). Ka pumpamise meetodit kasutades hakkavad pinnast vormida looduslikud protsessid.

Kruusi kinnistu rannaalal kaitstavad elupaigatüübid puuduvad. Rannale kruusa, liiva orgaanika paigutamisel on tegemist just täpselt sama materjaliga, mis rannaalal praegu on (adruvall veepiiril, rannal liiva ja kruusa segu, ajurannas peamiselt kruusast koosnev vall) ja mis sinna looduslikult ka jõuaks. Pinnase paigutamine toetab looduskoosluste säilitamist. Pinnase paigutamisel rannale ja pagurannale stabiliseeritakse rannajoont.

1.3.2. mõjuala ulatus, näiteks geograafiline ala ja tõenäoliselt mõjutatava elanikkonna suurus

Süvendamise mõju võib avalduda otseselt mereelustikule (põhjataimestik ja –loomastik, kalastik, mereimetajad) vahetult tööde alal. Lisaks on mõjutatud alal, kuhu heljum ja müra kandub. HELCOM on välja on pakkunud, et heljumi leviku mõju piirkonnaks on 500 m fikseeritud raadius ümber süvendamise punkti⁴⁷. Arvestades tööde mahtu ja pinnase iseloomu võib eeldada, et mõjud jäävad ca 200 m raadiusesse (vt ptk 1.1.5.).

Mõjutatavate elanike arv on väike (vt ptk 1.2.4.) ning kaasnevad mõjud on ajutised (vt ptk 1.1.5.).

1.3.3. mõju avaldumise tõenäosus ja aeg

Olulisuse hinnang on kokkuleppeline, teaduses on laiemalt kasutuses 5% ja 10% piir, see tähendab, nähtus peab olema mõjutatud vähemalt 5% või 10% ulatuses ja seejuures nimetatud erinevus **peab lisanduma looduslikule varieeruvusele**⁴⁸.

Olemasoleva objektiivse teabe põhjal ei avalda vee erikasutustööd olulist mõju veekeskkonnale, sh ranniku elupaikadele, merepõhja elupaikadele, elustikule, kalastikule ja linnustikule ning inimese heaolule, kui järgitakse p 1.3.8. toodud töökorralduslikke nõudeid ning tehakse töid taotluses toodud eesmärgil ja viisil. Sellisel juhul on tööde mõju ka ajutine. Ka varasemate tööde puhul ei ole täheldatud olulisi muutusi keskkonnas. **Tööde tegija on kohustatud kasutama keskkonnavalda taotluses kirjeldatud tehnoloogiat ja töökorraldust ning teostama töid mahus, mis on toodud Keskkonnaametile esitatud taotluses. Keskkonnavalda kantud nõuete mitte täitmise korral on Keskkonnaametil, vastavalt KeÜS § 62 lg 2 ja VeeS § 194 lg 2 p 4, õigus tunnistada keskkonnavalda kehtetuks.** Sel juhul kõik võimalikud muutused jäävad loodusliku muutlikkuse piiridesse ja on pöörduvad ning mõju rannikuveekogumile on lokaalne ja tegevuse tulemusena ei halvene rannikuveekogumi seisund veepoliitika raamdirektiivi mõttes.

⁴⁷Helsinki Commission, 2018. Estimating physical disturbance on seabed. Kättesaadav: <https://helcom.fi/wp-content/uploads/2019/08/BSEP164.pdf> (18.01.2024).

⁴⁸Tõnis Pöder, 2017. Keskkonnamõju hindamise käsiraamat. Kättesaadav: https://www.envir.ee/sites/default/files/poder_kmh_kasiraamat.pdf (18.01.2024).

1.3.4. mõju laad, tugevus, kestus, sagedus ja pöördumus ja seire vajadus

Võimalik mõju veekvaliteedile ning müra on ehitusaegsed ja mööduvad peale ehitustegevuse lõppu. **Võimaliku avariolukorra tekke, mille tõttu reostub vesi ning pinnas, tõenäosus on madal, arvestades, et kasutatav tehnika peab vastama kehtivatele tehnilistele eeskirjadele.** Samuti väheneb avariide oht, kui töid välditakse tugeva tuulega (tuulekiirus üle 10 m/s). Rakendades keskkonnaloaga seatud nõudeid (vt p 1.3.8.) taastub olemasolev olukord tööde järgselt ning olulisi negatiivseid häiringuid ei teki.

Ettevaatusprintsipiibist lähtudes peab teostama tööde ajal pidevalt visuaalset seiret, et tuvastada võimalikud olulised häiringud/reostus ja vajadusel tööd peatada (vt p 1.3.8.).

1.3.5. mõju piiriülesus

Kavandatavate töödega ei kaasne piiriüleseid mõjusid.

1.3.6. mõju Natura 2000 võrgustiku alale

Mõjupiirkonnas puuduvad Natura 2000 võrgustiku alad.

1.3.7. kavandatava tegevuse koosmõju muude asjakohaste toimuvate või mõjualas planeeritavate tegevustega

Ei ole teada teisi projekte, millega võib kavandatavatel süvendustöödel tekkida koosmõju.

1.3.8. ebasoodsa mõju tõhusa ennetamise, vältimise, vähendamise ja leevendamise võimalused

Lähtudes taotlusest ja arvestades määrus nr 31 § 5 lg 2, KeHJS § 11 lg 8¹, VeeS § 193 lg 1 p 6, 8, 9 ja 12 ja KeÜS § 53 lg 1 p 6, seatakse eelhinnangus keskkonnaloale töökorralduslikud nõuded:

Tööde teostamise tingimused ja nõuded (loa tabel V16):

Tööperioodil peab igapäevaselt jälgima visuaalselt vee kvaliteeti. Süvendustööd tuleb peatada, kui visuaalse seire käigus tuvastatakse reostusilmingud (õlilaigud, ebameeldiv lõhn või mõni muu reostusele viitav muutus) või oluline heljumi kandumine madalasse rannikumerre tööde piirkonnast kaugemale kui 300 m.

Vee erikasutusega kaasneva võimaliku negatiivse keskkonnamõju vähendamise meetmed (loa tabel V16):

- 1) Süvendustööd on keelatud 15. aprillist - 25. juuni, et välistada heljumi mõju kalade marjale ja noorjärkudele vahetult süvendamise ajal.
- 2) Süvendustöid ei ole lubatud teostada tugeva tuulega (3 h keskmine üle 10 m/s).

Tööde teostamise tingimused ja nõuded (loa tabel V16):

Süvenduspinnase paigutamine:

- 1) Süvenduspinnas on lubatud paigutada sadama kinnistule (kü 43101:001:2000) mahus kuni 100 m³ ning Kruusi kinnistu (kü 56201:001:0790) rannaalale ja pagurannale (vt joonis loa lisas) ja/või Ristna vanasse kruusakarjääri (kü 56201:001:0838) mahus kuni 2900 m³.
- 2) Sadama kinnistule setteid paigutades tuleb tagada, et setted ei valguks merre, rannaalale (ca 15 m laiune ala põhikaardile kantud rannajoonest) ega kõrval kinnistutele. Süvenduspinnast ei ole lubatud paigutada puurkaevu hooldusalasse. Olukorra tekkimisel tuleb setete valgumine tõkestada koheselt liivakottide, palkide, kivide vm, kuni setete tahtumise ja planeerimiseni.
- 3) Suurema koguse süvenduspinnase paigutamiseks peab eelistama pinnase paigutamist Kruusi kinnistu rannaalale (vt joonis loa lisas) sealse erosiooni leevendamiseks. Pinnast võib otse rannaalale pumbata või transportida veokiga. Pinnase paigutamist teostada madala veega ajal. Sadamapoolses osas võib veokiga vedades pinnase paigutada rannale ja pagurannale kuni 10 m tänasest rannajoonest merepoole (see on ala mis erodeeritud viimase ca 20 aastaga). Kihi paksus võib olla isegi suurem kui maapoolne vall. Pumpamise meetodit kasutades on lubatud pulp pumbata ranna peale, hiljem vajadusel on võimalik materjal rannale ja pagurannale laiali planeerida. Vähemalt 2 nädalat enne süvendamistööde algust tuleb kooskõlastada materjali ladustamise täpsem korraldus kinnistu omanikuga.
- 4) Ristna vanasse kruusakarjääri on lubatud pinnast paigutada väljaspool Keibu-Ristna hoiuala. Vähemalt 2 nädalat enne süvendamistööde algust tuleb kooskõlastada materjali ladustamise täpsem koht Ristna vanas kruusakarjääris kohapeal Riigimetsa Majandamise Keskusega. Pärast süvendatud pinnase tahtumist tuleb pinnas planeerida. Planeerimistööd tuleb teha esimesel võimalusel kuid hiljemalt kahe kuu jooksul. Ei ole lubatud süvenduspinnase mägedesse või vallidesse paigutamine.
- 5) Süvendatud materjali ladustamisel peab olema veendunud, et alale ei jää pesitsevate lindude pesasid ega poegi.
- 6) Süvenduspinnase paigutamisel tuleb pinnasest eemaldada prügi.

Parima võimaliku tehnika kasutamine (loa tabel V16):

Kasutatav tehnika peab olema töökorras ja ei tohi põhjustada täiendavat pinnase- ega veereostust. Tööde käigus tuleb järgida head ehitustava ning jälgida töötavate mehhanismide tehnilist korrasolekut.

Toimingud avarii korral (loa tabel V16):

Naftasaaduste või muude mürgiste ainete looduskeskkonda sattumisel, avarii või selle ohu korral koheselt võtta tarvitusele abinõud avariilise reostuse peatamiseks ja likvideerimiseks või ennetamiseks.

Muud asjakohased meetmed (loa tabel V16):

- 1) Tööde tegija on kohustatud kasutama keskkonnaloa taotluses kirjeldatud tehnoloogiat ja töökorraldust ning teostama töid mahus, mis on toodud Keskkonnaametile esitatud taotluses. Keskkonnaloale kantud nõuete mitte täitmise korral on Keskkonnaametil, vastavalt KeÜS § 62 lg 2 ja veeseaduse § 194 lg 2 p 4 õigus tunnistada keskkonnaluba kehtetuks.
- 2) Loas määramata juhtudel lähtuda veeseadusest ning selle alusel kehtestatud õigusaktidest.

Tööde teostamise tingimused ja nõuded (loa tabel V16):

Nädal aega enne süvendustööde alustamist teavitada kirjalikult Keskkonnaametit, Lääne-Harju Vallavalitsist ja sadama piirinaabreid.

1.4. Eelhinnangu järeldus

Mittetulundusühing Ristna sadam taotleb keskkonnaluba Ristna Sadama (Tõnissoo, Keibu küla, Lääne-Harju vald, Harju maakond, kü 43101:001:2000) akvatooriumi ja sissesõidu süvendustöödeks mahus 3000 m³. Süvenduspinnas paigutatakse sadama kinnistule, Kruusi kinnistu rannaalale ja pagurannale ja/või Ristna vana kruusa karjääri alale (kü 56201:001:0838). Lisaks kavandatakse olemasoleva kai ja lainemurdja rekonstrueerimisel tahkete ainete paigutamist vette: betoon mahus 90 m³ ja maakivid mahus 50 m³. Keskkonnaluba taotletakse kehtivusega kuni 01.07.2024. kuni 01.07.2030.

Keskkonnaameti hinnangul puudub kavandataval tegevusel oluline keskkonnamõju. Otsustajal on piisavat teavet, et jätta KMH algatamata, mistõttu KMH ei ole vajalik järgmistel põhjustel:

- kavandatav tegevus ei mõjuta oluliselt kaitsealasid, kaitstavate liikide elupaikasid ega Natura 2000 võrgustiku alasid;
- kavandatava tegevusega ei kaasne olulist keskkonnamõju veele ega välisõhule, samuti ei ületata piirmäärasid müra ja õhusaastatuse osas, vibratsioon puudub. Kavandatav rajatis ei mõjuta oluliselt rannaprotsesse. Tegevusega ei kaasne koosmõju teiste tegevustega;
- kavandatava tegevusega ei kaasne mõju inimeste tervisele, heaolule ja varale, samuti avariolukordi või suurõnnetusi.

Oluline on lähtuda järgmistest nõuetest ja tingimustest:

- 1) Tööperioodil peab igapäevaselt jälgima visuaalselt vee kvaliteeti. Süvendustööd tuleb peatada, kui visuaalse seire käigus tuvastatakse reostusilmingud (õlilaigud, ebameeldiv lõhn või mõni muu reostusele viitav muutus) või oluline heljumi kandumine madalasse rannikumerre tööde piirkonnast kaugemale kui 300 m.
- 2) Süvendustööd on keelatud 15. aprillist - 25. juuni, et välistada heljumi mõju kalade marjale ja noorjärkudele vahetult süvendamise ajal.
- 3) Süvendustöid ei ole lubatud teostada tugeva tuulega (3 h keskmine üle 10 m/s).
- 4) Süvenduspinnas on lubatud paigutada sadama kinnistule (kü 43101:001:2000) mahus kuni 100 m³ ning Kruusi kinnistu (kü 56201:001:0790) rannaalale ja pagurannale (vt joonis loa lisas) ja/või Ristna vanasse kruusakarjääri (kü 56201:001:0838) mahus kuni 2900 m³.
- 5) Sadama kinnistule setteid paigutades tuleb tagada, et setted ei valguks merre, rannaalale (ca 15 m laiune ala põhikaardile kantud rannajoonest) ega kõrval kinnistutele. Süvenduspinnast ei ole lubatud paigutada puurkaevu hooldusalasse. Olukorra tekkimisel tuleb setete valgumine tõkestada koheselt liivakottide, palkide, kivide vm, kuni setete tahenemise ja planeerimiseni.
- 6) Suurema koguse süvenduspinnase paigutamiseks peab eelistama pinnase paigutamist Kruusi kinnistu rannaalale (vt joonis loa lisas) sealse erosiooni leevendamiseks. Pinnast võib otse rannaalale pumbata või transportida veokiga. Pinnase paigutamist teostada madala veega ajal. Sadamapoolses osas võib veokiga vedades pinnase paigutada rannale ja pagurannale kuni 10 m tänasest rannajoonest merepoole (see on ala mis erodeeritud viimase ca 20 aastaga). Kihi paksus võib olla isegi suurem kui maapoolne vall. Pumpamise meetodit kasutades on lubatud pulp pumbata ranna peale, hiljem vajadusel on võimalik materjal rannale ja pagurannale laiali

planeerida. Vähemalt 2 nädalat enne süvendamistööde algust tuleb kooskõlastada materjali ladustamise täpsem korraldus kinnistu omanikuga.

7) Ristna vanasse kruusakarjääri on lubatud pinnast paigutada väljaspool Keibu-Ristna hoiuala. Vähemalt 2 nädalat enne süvendamistööde algust tuleb kooskõlastada materjali ladustamise täpsem koht Ristna vanas kruusakarjääris kohapeal Riigimetsa Majandamise Keskusega. Pärast süvendatud pinnase tahenemist tuleb pinnas planeerida. Planeerimistööd tuleb teha esimesel võimalusel kuid hiljemalt kahe kuu jooksul. Ei ole lubatud süvenduspinnase mägedesse või vallidesse paigutamine.

8) Süvendatud materjali ladustamisel peab olema veendunud, et alale ei jää pesitsevate lindude pesasid ega poegi.

9) Süvenduspinnase paigutamisel tuleb pinnasest eemaldada prügi.

10) Kasutatav tehnika peab olema töökorras ja ei tohi põhjustada täiendavat pinnase- ega veereostust. Tööde käigus tuleb järgida head ehitustava ning jälgida töötavate mehhanismide tehnilist korrasolekut.

11) Naftasaaduste või muude mürgiste ainete looduskeskkonda sattumisel, avarii või selle ohu korral koheselt võtta tarvitusele abinõud avariilise reostuse peatamiseks ja likvideerimiseks või ennetamiseks.

12) Tööde tegija on kohustatud kasutama keskkonnaloa taotluses kirjeldatud tehnoloogiat ja töökorraldust ning teostama töid mahus, mis on toodud Keskkonnaametile esitatud taotluses. Keskkonnaloale kantud nõuete mitte täitmise korral on Keskkonnaametil, vastavalt KeÜS § 62 lg 2 ja veeseaduse § 194 lg 2 p 4 õigus tunnistada keskkonnaluba kehtetuks.

13) Loas määramata juhtudel lähtuda veeseadusest ning selle alusel kehtestatud õigusaktidest.

14) Nädal aega enne süvendustööde alustamist teavitada kirjalikult Keskkonnaametit, Lääne-Harju Vallavalitsist ja sadama piirinaabreid.

Kai Ginter
vanemspetsialist
veeosakond

Triin Ristmets
spetsialist
looduskasutuse osakond

Märt Kesküla
vanemspetsialist
jahinduse ja vee-elustiku büroo